

Asia C-8/24

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

9.1.2024

Ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin:

Visoki kazneni sud Republike Hrvatske (Kroatia)

Ennakkoratkaisupyyntön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

4.10.2023

Valittaja:

D. d.o.o.

Muu osapuoli:

Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu

[– –]

Visoki kazneni sud Republike Hrvatske (rikosasioiden ylioikeus, Kroatia), joka käsittelee syyttäjän ja D. d.o.o:n, kotipaikka Z., valituksia, jotka on tehty Županijski sud u Zagrebin (Zagrebin maakunnallinen tuomioistuin, Zagreb) 25.11.2022 antamasta tuomiosta, [– –] esittää Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (jäljempänä SEUT) 267 artiklan 3 kohdan määräysten perusteella

ENNAKKORATKAISUPYYNNÖN EUROOPAN UNIONIN
TUOMIOISTUIMELLE
(anonymisoitu versio)

I Tietoja ennakkoratkaisua pyytävästä tuomioistuimesta:

Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin: Visoki kazneni sud Republike Hrvatske

[– –]

II. Pääasian asianosaiset:

1. Kaupallinen yhtiö D. d.o.o., jonka kotipaikka on Kroatiassa kaupungissa Z.
[– –]

[– –]

2. Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu (Zagrebin piirisyyttäjänvirasto), joka on toimivaltainen viranomaisen hakemaan Okrožno sodišče v Mariborun (Mariborin alueellinen tuomioistuin, Slovenia) antaman menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen rekisteröintiä ja vahvistamista.

[– –]

III Pääasian käsittelyn ja asiaan liittyvien merkityksellisten tosiseikkojen esittely

a) Pääasian esittely

- 1 Visoki kazneni sud Republike Hrvatske käsittelee syyttäjän ja D. d.o.o. -nimisen kaupallisen yhtiön valitukset, jotka koskevat Županijski sud u Zagrebin tuomiota¹, jolla on tunnustettu Okrožno sodišče v Mariborun tuomioon² sisältyvä menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös. Menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös koskee L.Z. d.d:n osakkeita, joiden osalta on voimassa väliaikaisia turvaamistoimia [rikosyhödyn] menetetyksi tuomitsemisen varmistamiseksi.
- 2 Okrožno sodišče v Mariboru, Slovenia, toimitti nimittäin Zagrebin piirisyyttäjänvirastolle menetetyksi tuomitsemista koskevan todistuksen (jäljempänä todistus) jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten vastavuoroisesta tunnustamisesta 14.11.2018 annetun asetuksen (EU) 2018/1805 (jäljempänä asetus) 14 artiklan mukaisesti, käännöksen menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen sisältävän ensimmäisen oikeusasteen ratkaisun johdannosta, tuomiolauselmasta ja perusteluosasta, sekä käännöksen toisen oikeusasteen ratkaisun – jolla hylättiin ensimmäisen oikeusasteen ratkaisusta tehdyt valitukset ja saatettiin menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös lainvoimaiseksi – johdannosta ja tuomiolauselmasta.³ Zagrebin piirisyyttäjänvirasto ehdotti tämän perusteella Županijski sud u Zagrebulle kyseisen menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen tunnustamista ja täytäntöönpanoa.

¹ Županijski sud u Zagrebin 25.11.2022 antama tuomio. [– –]

² Okrožno sodišče v Mariborun 27.5.2020 antama tuomio [– –], joka on vahvistettu Višje sodiščen (ylioikeus, Slovenia) 24.11.2021 antamalla tuomiolla [– –].

³ Kroatia on asetuksen 14 artiklan 2 kohdan mukaisesti todennut, että päätöksen antavan viranomaisen on toimitettava alkuperäinen menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös tai sen oikeaksi todistettu jäljennös menetetyksi tuomitsemista koskevan todistuksen mukana.

- 3 Ennakkoratkaisua pyytävälle tuomioistuimelle on syntynyt muutoksenhakumenettelyn aikana epäilyksiä siitä, kuuluuko omaisuus, jota menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös koskee, asetuksen 2 artiklan 3 kohdan nojalla asetuksen soveltamisalaan, ja onko tässä yhteydessä niiden henkilöiden oikeuksia, joita päätös koskee, kunnioitettu sellaisten perusoikeuksien osalta, jotka on vahvistettu Euroopan unionin perusoikeuskirjassa (jäljempänä perusoikeuskirja), jonka noudattamatta jättäminen on asetuksen 19 artiklan 1 kohdan h alakohdan mukaisesti poikkeustilanteissa peruste kieltäytyä tunnustamasta ja panemasta täytäntöön menetetyksi tuomitsemista koskevaa päätöstä asetuksen 19 artiklan 1 kohdan h alakohdan mukaisesti, mikä selitetään yksityiskohtaisesti jäljempänä.

b) Pääasian tosiseikkojen esittely

Menetetyksi tuomitsemista koskevaan todistukseen sisältyvät tiedot:

- 4 Todistuksesta käy ilmi, että Okrožno sodišče v Mariboru on antanut menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen,⁴ jonka mukaan kaupallisen yhtiön D. d.o.o., jonka kotipaikka on Z., osalta tuomitaan menetetyksi L.Z. d.d:n osakkeita, eli 31 669 osaketta, jotka oli kirjattu säilytysyhteisö H.V. d.d:n tilille, ja 25 250 osaketta, jotka oli kirjattu säilytysyhteisö P.B. d.d:n tilille (eli yhteensä 56 919 L.Z. d.d:n osaketta).
- 5 Okrožno sodišče v Mariboru kuvaili todistuksessa L.Z. d.d:n osakkeita asetuksen 2 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitetuksi – – rikoshyödyksi, joka voidaan tuomita menetetyksi – – ilman lainvoimaista tuomiota – – rikokseen liittyvien menettelyjen seurauksena asetuksen 2 artiklan 3 kohdan d alakohdan mukaisesti.
- 6 Okrožno sodišče v Mariboru totesi todistuksen F osassa, että se oli antanut menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen velkojien vahingoittamista⁵ ja rahanpesua⁶ koskevien rikosten perusteella, joista jälkimmäinen mainitaan asetuksen 3 artiklan 1 kohdan mukaiseen luetteloon (rikoksen tuottamaan hyötyyn liittyvä rahanpesu).

6.1 Okrožno sodišče v Mariboru toteaa näin ollen, että todistelumenettelyssä on käynyt ilmi, että kaikki velkojien vahingoittamista koskevan rikoksen lakisääteiset tunnusmerkistöt ovat täyttyneet, koska J.T. maksukyvyttömän yhtiön I.J.S. d.d. muodollisena johtajana ja D.R:n antamien ohjeiden mukaisesti, T.V. yhtiön V.K. d.o.o johtajana ja D.K. yhtiön M. d.o.o. johtajana ovat vuoden 2013 kesäkuussa tehneet oikeustoimia tarkoituksenaan johtaa harhaan ja vahingoittaa yhtiön I.J.S.

⁴ Okrožno sodišče v Mariborun ratkaisu [– –] 27.5.2020, joka on saanut lainvoiman 22.12.2021.

⁵ Slovenian rikoslain (Kazenski zakonik) 227 §:n 2 momentissa tarkoitettu velkojien vahingoittamista koskeva rikos.

⁶ Slovenian rikoslain 245 §:n 3 momentissa, luettuna yhdessä saman lain 245 §:n 1 momentin kanssa, tarkoitettu rahanpesurikos.

velkojia. Nyt käsiteltävän asian kannalta merkityksellistä on se, että Okrožno sodišče v Mariboru totesi, että yhtiö V.K. d.o.o. hankki tällä tavalla yhtiön I.J.S. saatavat ja 56 919 L.Z:n osaketta, jotka olivat yhden saatavan vakuutena ja jotka vastasivat vuonna 2018 tehtyyn pääomapohjan vahvistamiseen saakka 53,57 prosenttia omistuksesta, ilman varsinaista maksua tai vain ottamalla maksuvelvollisuuden vastattavaksi tehtyjen sopimusten mukaisesti. Yhtiön I.J.S. velkojille, eli yhtiöille [Z.E.H.] ja Z.D.H. d.d., aiheutui tämän vuoksi suurta vahinkoa.

6.2 Okrožno sodišče v Mariboru toteaa, että L.Z. d.d:n osakkeet siirrettiin tämän jälkeen edelleen niiden alkuperän salaamiseksi. J.T. yhtiön I.J.S. johtajana ja D.R:n antamien ohjeiden mukaisesti ja D.R. yhtiön D. johtajana tekivät näin ollen vuoden 2013 heinäkuussa sopimuksen, jolla yhtiö I.J.S. myi yhtiölle D. saatavat yhtiöltä V.K. Samana päivänä D.R. yhtiön D. johtajana ja T.V. yhtiön V.K. johtajana tekivät osakkeiden myyntiä koskevan sopimuksen, jolla V.K. myi 56 919 L.Z. d.d:n osaketta yhtiölle D., joka suoritti kauppahinnan maksamista koskevan velvollisuutensa ottamalla haltuunsa V.K:n velan yhtiölle I.J.S.

6.3 Okrožno sodišče v Mariboru totesi, että kyseiset L.Z:n osakkeet oli turvattu väliaikaisilla turvaamistoimilla, mutta että sen lyhyen ajanjakson, jona niitä ei ollut turvattu (16.9.–20.10.2014), kuluessa, eli tarkemmin 13.10.2014, ne siirrettiin arvopaperitileille, joiden tosiasiallisia omistajia on mahdotonta tunnistaa.

6.4 Okrožno sodišče v Mariboru täsmensi, että kaikki asianomaiset henkilöt, lukuun ottamatta J.T:tä, joka oli vain fiktiivinen johtaja, olivat tietoisia menettelystään ja sen laittomuudesta, että heillä oli aikomus toimia kyseisellä tavalla ja että rikokset oli näytetty toteen sekä objektiivisesti että subjektiivisesti.

6.5 Okrožno sodišče v Mariboru totesi lisäksi, että päätös rikoshyödyn tuomitsemisesta menetetyksi annettiin syyttäjän loppupuheenvuorossa esittämän perustellun ehdotuksen perusteella ja kattavan todistelumenettelyn jälkeen.

7 Okrožno sodišče v Mariboru totesi todistuksen H osassa, että yhtiön D. edustaja Z.Z. oli henkilökohtaisesti läsnä oikeudenkäynnissä.

7.1 Okrožno sodišče v Mariboru täsmensi lisäksi, että se oli kuullut Z.Z:aa pääkäsittelyssä ja ohjeistanut häntä ZKP:n [Zakon o kaznenom postupku, rikosprosessilaki] 500 §:n mukaisesti siitä, että siltä osin kuin oli kyse toisen edunsaajan, eli yhtiön D., rikoshyödyn mahdollisesta tuomitsemisesta menetetyksi, hänellä oli rikoshyödyn määrittämisen osalta oikeus esittää todisteita ja jaoston puheenjohtajan suostumuksella esittää kysymyksiä, ja ilmoitti hänelle siitä mahdollisuudesta, että rikoshyötynä tuomittaisiin menetetyksi 56 919 L.Z:n osaketta.

7.2 Okrožno sodišče v Mariboru totesi, että Z.Z. huomautti tuolloin, että hän oli tietoinen väliaikaisista turvaamistoimista, että hän piti niitä perusteettomina ja että hän oli tästä syystä jo valittanut asianajajansa välityksellä Županijski sud u

Zagrebiin, mutta tuloksetta. Hän ilmoitti myös hakevansa muutosta, jos osakkeet tuomittaisiin menetetyiksi.

7.3 Okrožno sodišče v Mariboru totesi lisäksi, että se oli toimittanut otteita 27.5.2020 annetusta tuomiosta, joka sisälsi menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen (johdannon, tuomiolauselman ja perustelujen osan, joka koski menetetyksi tuomittua rikoshyötyä ja muutoksenhakukeinoja), kroatiankielisinä käännöksineen yhtiölle D., joka vastaanotti tuomion 13.10.2020 mutta joka ei hakenut siihen muutosta.

7.4 Okrožno sodišče v Mariboru tuomio sai lainvoiman 22.12.2021 sen jälkeen, kun Višje sodišče oli vahvistanut sen omalla tuomiollaan. Viimeksi mainittu tuomio annettiin tiedoksi yhtiölle D. 12.1.2022. Todistus annettiin 17.2.2022.

Okrožno sodišče v Mariborun tuomiosta toimitettujen otteiden sisältämät tiedot

- 8 Okrožno sodišče v Mariborun tuomiosta ilmenee, että mainitun tuomioistuimen jaostossa on käyty rikosoikeudellinen menettely, jossa syytettyinä olivat Lj.P., F.J., M.V.S. ja S.Z., Slovenian tasavallan erikoissyyttäjänviraston 29.5.2017 päivätyn, 23.10.2017 täydennetyt ja 21.4.2020 muutetun syytteen perusteella. Kyseinen syyte koski rikoslain 244 §:n 2 momentin 2 kohdassa, luettuna yhdessä sen 1 momentin ja 25 §:n kanssa, säädettyä aseman tai valtuuksien väärinkäyttöä koskevaa rikosta.
- 9 Okrožno sodišče v Mariboru antoi 22.5.2020 pääkäsitteilyn jälkeen edellä mainittujen syytettujen ja heidän puolustajiensa sekä yleisen syyttäjän läsnä ollessa tuomion, jolla syytetyt vapautettiin syytteistä.

9.1 Tuomion tuomiolauselman mukaan syytetyt vapautettiin näin ollen syytteestä, jonka mukaan he olivat 11.7.–25.7.2007 rikoskumppaneina liiketoiminnassaan käyttäneet asemaansa ja valtuuksiaan hankkiakseen yhtiölle I.J.S. d.d. suuren taloudellisen edun.

9.1.1 Syytteen mukaan yhtiö Z.D.H., jota edusti hallituksen puheenjohtaja F.J., teki pankin kanssa lainasopimuksen, jonka takaamiseksi yhtiö Z. E. H., jota edusti hallituksen puheenjohtaja S.Z., panttasi yhtiöiden H., C.C. ja B. osakkeita. Tämän jälkeen [pankki] siirsi varat yhtiölle Z.D.H., joka tällä välin oli – hallituksen jäsenen Lj.P:n edustamana – tehnyt samansuuruisen lainasopimuksen yhtiön Z.E.H. kanssa, ja yhtiö Z.E.H., jota edusti V.S., suunnilleen samansuuruisen lainasopimuksen yhtiön I.J.S., jota edusti muodollinen johtaja D.Š., kanssa. Jälkimmäisen lainan takaamiseksi yhtiö I.J.S. – huolimatta siitä, että se oli ylivelkaantunut – asetti kaksi avointa vekseliä ja täytäntöönpanovaltakirjan. Näin toimimalla syytetyt toimivat yhtiön Z.E.H. ja sen omaisuuden vahingoksi, sillä se jäi ilman pantattuja arvopapereita ja jäi pantattujen arvopapereiden myynnistä huolimatta velkaa pankille lainanantajana, ja samalla he hankkivat yhtiölle I.J.S. d.d. suuren taloudellisen hyödyn.

9.2 Okrožno sodišče v Mariborun tuomion tuomiolauselma sisältää myös päätöksen siitä, että Slovenian rikosprosessilain 498.a §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla yhtiön D., kotipaikka Z., osalta tuomitaan menetetyksi yhteensä 56 919 yhtiön L.Z. d.d. osaketta täytäntöönpanovaltion eli Slovenian – jossa menetetyksi tuomitsemisen täytäntöönpanotapa on päätettävä – hyväksi.

- 10 Kyseisen tuomion perusteluissa todetaan, että päätös tuomita osakkeet menetetyksi perustuu sellaisen todistelumenettelyn tuloksiin, joka on osoittanut, että J.T. maksukyvyttömän yhtiön I.J.S. muodollisena johtajana ja D.R:n ohjeiden mukaisesti, T.V. yhtiön V.K. d.o.o. johtajana ja D.K. yhtiön M. d.o.o. johtajana ovat vuonna 2013 syylistyneet velkojien vahingoittamista ja rahanpesua koskeviin rikoksiin (kuten tämän pyynnön 6 kohdassa ja sen alakohdissa on todettu).

10.1 Okrožno sodišče v Mariborun jaosto kuuli 27.1.2020 yhtiön D. edustajaa Z.Z:aa, joka sai tässä yhteydessä ohjeistuksen ja todisti tämän pyynnön 7.1 ja 7.2 kohdissa esitetyllä tavalla.

10.2 Tuomiosta ilmenee lisäksi, että Okrožno sodišče v Mariboru järjesti 22.5.2020 julkisen pääkäsittelyn syyttäjän, neljän syytetyn ja heidän puolustusasianajajiensa läsnä ollessa ja että syyttäjä vaati loppupuheenvuorossaan, että yhtiö D. d.o.o. on tuomittava menettämään saamansa rikoshyöty.

10.3 Tuomion perusteluista käy lisäksi ilmi, että velkojien vahingoittamista koskeva rikos oli esitutkintamenettelyn kohteena (jonka yhteydessä suoritettiin kotietsintöjä ja määrättiin väliaikainen turvaamistoimi rikoshyödyn menetetyksi tuomitsemista koskevan vaatimuksen osalta), joten oikeudenkäyntiasiakirjat [– –] koskevat myös tätä rikosta, mutta että kyseisestä rikoksesta ei myöhemmin nostettu syytettä.

10.4 Perusteluista käy myös ilmi, että J.T. kuoli tällä välin ja että D.R:ää kuultiin asiassa todistajana.

10.5 Perusteluissa todetaan lisäksi, että päätös osakkeiden tuomitsemisesta menetetyksi on annettu menettelyssä, jossa vapauttava tuomio on julistettu, eikä erityisessä menettelyssä, joka käydään tällaisessa asiassa toimivaltaisessa jaostossa sen jälkeen, kun tuomio on saanut lainvoiman, mutta että tästä ei ole aiheutunut vahinkoa yhtiölle D. rikoshyödyn saajana. Tämä johtuu siitä, että tuomion osalta on taattu muutoksenhakuoikeus, muutoksenhaku-aika on pidempi kuin määräyksen tapauksessa, muutoksenhaku ratkaistaan samassa oikeusasteessa, eivätkä tällaisessa asiassa toimivaltainen jaosto ja tutkintatuomari voisi hankkia ja käsitellä enempää todisteita kuin tuomion antanut jaosto on tehnyt.

- 11 Ennakkoratkaisua pyytävälle tuomioistuimelle on toimitettu myös Višje sodiščen tuomion johdanto ja tuomiolauselma, joista ilmenee, että kyseisen tuomioistuimen jaosto on hylännyt syyttäjän valituksen ja vahvistanut Okrožno sodišče v Mariborun ensimmäisen oikeusasteen tuomion 24.11.2021 pidetyssä istunnossa, jossa läsnä olivat kaikki syytetyt asianajajineen ja syyttäjä.

Asianosaisten väitteet:

a) Valittajana olevan yhtiö D. d.o.o:n väitteet:

- 12 Yhtiö D. väittää valituksessaan, että Okrožno sodišče v Mariboru on katsonut virheellisesti, että yhtiön vastuuhenkilö (Z.Z.) oli henkilökohtaisesti läsnä oikeudenkäynnissä, joka johti lainvoimaiseen tuomioon (todistuksen H osa).

12.1 Se korostaa, että yhtiön D vastuuhenkilö osallistui istuntoon todistajana.

12.2 Se korostaa, että istunto, johon Z.Z. osallistui, ei johtanut menetetyksi tuomitsemista koskevaan päätökseen, koska syyttäjä vaati rikosshyödyn menetetyksi tuomitsemista vasta myöhemmin loppupuheenvuorossaan.

12.3 Se korostaa, että väliaikaisia turvaamistoimia koskeva menettely, jonka osalta se valitti Županijski sud u Zagrebiin, on erityinen menettely ja erillinen siihen menettelyyn nähden, jossa Okrožno sodišče v Mariboru antoi vapauttavan tuomion ja menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen.

- 13 Se kiistää sen, että menettely, jossa menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös on annettu, olisi menettely, jonka perusteella asetuksen nojalla olisi mahdollista tunnustaa ja panna täytäntöön menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös, ja se väittää, että perusoikeuskirjassa määritellyjä oikeuksia ja vapauksia on selvästi loukattu.

13.1 Se korostaa, että rikosoikeudellisen menettelyn kohteena olivat syytteet aseman ja valtuuksien väärinkäyttöä koskevasta rikoksesta, joka syytteen mukaan oli tehty 2007, kun taas menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös perustuu tosiseikkoja koskeviin toteamuksiin, jotka on esitetty tuomion perusteluissa ja jotka koskevat muiden henkilöiden muuna ajankohtana tekemiä muita rikoksia. Kyseiset henkilöt eivät osallistuneet kyseiseen menettelyyn. Se viittaa tältä osin 25.5.2022 päivättyyn ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi varojen takaisinmaksusta ja menetetyksi tuomitsemisesta COM(2022)0245, jonka mukaan omaisuuden menetetyksi tuomitseminen kolmansilta osapuolilta ilman rikostuomiota voi tulla kyseeseen tapauksissa, joissa rikosoikeudellinen menettely on aloitettu, mutta sitä ei ole voitu jatkaa epäillyn tai syytetyin sairauden, pakenemisen, kuoleman, syytesuojan, epäillylle tai syytetylle myönnetyn armahduksen tai syytteen nostamiselle asetetun määräajan umpeutumisen vuoksi, ei kuitenkaan silloin, kun on kyse myös vapauttavasta tuomiosta.

13.2 Se väittää, ettei sillä ole ollut tosiasiallista mahdollisuutta osallistua oikeudenkäyntimenettelyyn, koska yhtiön vastuuhenkilö on yhden ainoan kerran kutsuttu istuntoon todistajaksi, ja että koska se ei ole saanut Okrožno sodišče v Mariborun tuomiota käännettynä kroatiaksi kokonaisuudessaan vaan ainoastaan otteina, sen kieliä koskevia oikeuksia on loukattu ja siten myös puolustautumisoikeutta, oikeutta saada asiansa tuomioistuimen käsiteltäväksi ja

oikeutta tehokkaihin oikeussuojakeinoihin. Se kiistää myös ylipäättään saaneensa lainkaan otteita tuomiosta, kuten 13.10.2020 päivätyssä todistuksessa esitetään, ehdottaa grafologin lausunnon hankkimista ja toteaa saaneensa tuomion vasta pyynnöstään vuoden 2022 helmikuussa, eli todistuksen antamisen jälkeen.

b) Virallisen syyttäjän huomautukset:

- 14 Syyttäjä väittää, että tämän menettelyn ydinseikka on se, että syytetyt on vapautettu syytteistä, jotka koskivat aseman ja valtuuksien väärinkäyttöä, joka mahdollisti L.Z:n osakkeiden hankkimisesta saadun lainvastaisen taloudellisen hyödyn, ja kaikki osakkeet siirrettiin sen jälkeen korvauksetta yhtiölle D., jonka osalta menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös on annettu.

14.1 Syyttäjä katsoo, ettei menettelyssä ole loukattu D:n menettelyllisiä oikeuksia, koska yhtiön vastuuhenkilölle on ilmoitettu hänen oikeudestaan esittää todisteita ja kysymyksiä, häntä on ohjeistettu siitä mahdollisuudesta, että osakkeet tuomitaan menetetyksi, eikä hän ole valittanut otteina tiedoksi annetusta tuomiosta. Siltä osin kuin on kyse varsinaisesta menetetyksi tuomitsemista koskevasta menettelystä, syyttäjä väittää, että menetetyksi tuomitseminen on tehty Slovenian rikosprosessilain mukaisesti ja että asetuksen johdanto-osan 13 perustelukappaleen mukaan sillä, ettei Kroatiassa ole samanlaista lainsäädännöllistä ratkaisua, ei ole merkitystä siltä osin kuin on kyse menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevan ratkaisun antamisesta asetuksen mukaisesti.

14.2 Zagrebin piirisyyttäjänviraston valitusperusteet koskevat itse menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen täytäntöönpanotapaa, eikä niillä ole merkitystä tämän tulkintapyynnön sisällön kannalta.

IV Asiassa sovellettavien kansallisten säännösten sisältö:

- 15 Nyt käsiteltävässä asiassa sovelletaan suoraan asetusta 2018/1805 (SEUT 288 artiklan 2 kohta).

a) Kroatian lainsäädäntö

- 16 Rikosprosessilain (Zakon o kaznenom postupku, Narodne novine nro:t 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 – Ustavni sudin (perustuslakituomioistuin, Kroatia) ratkaisut nro:t 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17, 126/19 ja 80/22) (jäljempänä ZKP/08) 480 §:n 1 momentissa säädetään muutoksenhakumenettelyn osalta seuraavaa:

”Toisen oikeusasteen tuomioistuin voi jaoston istunnossa tai käsittelyn perusteella jättää valituksen tutkimatta sillä perusteella, että se on tehty myöhässä tai ettei se täytä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä, hylätä valituksen perusteettomana ja vahvistaa ensimmäisen oikeusasteen tuomion tai kumota tuomion ja saattaa asian

uudelleen ensimmäisen oikeusasteen käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi taikka muuttaa ensimmäisessä oikeusasteessa annettua tuomiota.”

b) Slovenian oikeus

17 Slovenian rikosprosessilain 498 §:ssä säädetään seuraavaa:

”(I) Niiden tapausten lisäksi, joissa rikosoikeudellinen menettely päättyy tuomioon, jossa syytetty todetaan syylliseksi, rikoslain 245 §:ssä tarkoitetut laittomasti saadut rahat tai omaisuus ja rikoslain 151 §:ssä, 157 §:ssä, 241 §:ssä, 242 §:ssä, 261 §:ssä, 262 §:ssä, 263 §:ssä ja 264 §:ssä tarkoitettu saatu tai annettu lainvastainen lahjus tuomitaan myös menetetyksi

(1) jos rikoslain 245 §:n mukaisen rikoksen lakisääteiset tunnusmerkit, jotka osoittavat, että mainitussa pykälässä tarkoitetut rahat tai omaisuus on saatu rikoksella, on näytetty toteen – –

(3) Jaosto antaa tässä tapauksessa syyttäjän perustellusta ehdotuksesta erityisen määräyksen (25 §:n 6 momentti), ja sitä ennen tutkintatuomarin on jaoston pyynnöstä kerättävä tietoja ja tutkittava kaikki olosuhteet, joilla on merkitystä rahojen, omaisuuden tai lainvastaisesti annettun tai saadun lahjuksen laittoman alkuperän selvittämiseksi.

(4) Oikeaksi todistettu jäljennös edellisessä momentissa tarkoitetusta määräyksestä on annettava tiedoksi menetetyksi tuomittujen rahojen tai omaisuuden taikka lahjuksen omistajalle, jos hänen henkilöllisyytensä on tiedossa – –

(5) Menetetyksi tuomittujen rahojen tai omaisuuden taikka lahjuksen omistajalla on oikeus hakea muutosta tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettuun määräykseen, jos hän katsoo, että menetetyksi tuomitsemiselle ei ole oikeudellista perustetta.”

V. Unionin oikeuden määräykset ja säännökset, joiden tulkintaa asiassa pyydetään:

18 *Perusoikeuskirja:*

47 artikla – Oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen

Jokaisella, jonka unionin oikeudessa taattuja oikeuksia ja vapauksia on loukattu, on oltava tässä artiklassa määrättyjen edellytysten mukaisesti käytettävissään tehokkaat oikeussuojakeinot tuomioistuimessa.

Jokaisella on oikeus kohtuullisen ajan kuluessa oikeudenmukaiseen ja julkiseen oikeudenkäyntiin riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa, joka on

etukäteen laillisesti perustettu. Jokaisella on oltava mahdollisuus saada neuvoja ja antaa toisen henkilön puolustaa ja edustaa itseään. – –

19 *Asetus:*

1 artikla – Kohde

”1. Tässä asetuksessa vahvistetaan säännöt, joiden mukaisesti jäsenvaltio tunnustaa ja panee täytäntöön alueellaan toisen jäsenvaltion rikosoikeudellisen menettelyn yhteydessä antaman jäädyttämispäätöksen tai menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen.

2. Tämä asetus ei muuta velvoitetta noudattaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklassa taattuja perusoikeuksia ja oikeudellisia perusperiaatteita.”

2 artikla – Määritelmät

--

”3. ’omaisuudella’ [tarkoitetaan] kaikkea aineellista tai aineetonta, irtainta tai kiinteää omaisuutta ja oikeudellisia asiakirjoja ja välineitä, joilla todistetaan omistusoikeus tai muu oikeus tällaiseen omaisuuteen, joka päätöksen antavan viranomaisen mukaan

a) on rikoshyötyä tai tällaisen hyödyn arvoa joko kokonaan tai osittain vastaavaa omaisuutta,

--

(d) on tuomittava rikokseen liittyvien menettelyjen seurauksena menetetyksi päätöksen antavan valtion lainsäädännön mukaisten, menetetyksi tuomitsemista koskeviin valtuuksiin liittyvien muiden säännösten, ilman lopullista tuomiota tapahtuva menetetyksi tuomitseminen mukaan lukien, nojalla;”

19 artikla – Perusteet olla tunnustamatta ja panematta täytäntöön menetetyksi tuomitsemista koskevia päätöksiä

”1. Täytäntöönpanoviranomainen voi päättää olla tunnustamatta tai panematta täytäntöön menetetyksi tuomitsemista koskevaa päätöstä vain, jos

--

(h) poikkeustilanteissa on olemassa perusteltu syy katsoa erityisten ja objektiivisten todisteiden pohjalta, että menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen täytäntöönpano olisi tapauksen erityiset olosuhteet huomioon ottaen ilmeisessä ristiriidassa perusoikeuskirjassa vahvistetun asiaan liittyvän perusoikeuden, erityisesti tehokkaita oikeussuojakeinoja koskevan oikeuden, oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan oikeuden tai puolustautumisoikeuden, kanssa.”

33 artikla – Oikeussuojakeinot jäädyttämispäätöksen tai menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen tunnustamista ja täytäntöönpanoa vastaan täytäntöönpanovaltiossa

”1. Henkilöillä, joita asia koskee, on oltava käytettävissään tehokkaat oikeussuojakeinot täytäntöönpanovaltiossa – – 18 artiklan menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevaa päätöstä vastaan.

2. Jäädyttämispäätöksen tai menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen antamisen aineellisia perusteita ei voida riitauttaa täytäntöönpanovaltion tuomioistuimessa. – –”

- 20 Rikoksentekevälaineiden ja rikoshyödyn jäädyttämisestä ja menetetyksi tuomitsemisesta Euroopan unionissa 3.4.2014 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/42/EU (jäljempänä direktiivi 2014/42/EU)

8 artikla Suojalauseke

--

”7. Henkilöillä, joiden omaisuutta menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös koskee, on oltava oikeuksiensa puolustamiseksi oikeus oikeudelliseen edustajaan koko rikoshyödyn ja rikoksentekevälaineiden määrittämiseen liittyvän menetetyksi tuomitsemista koskevan menettelyn ajan, sanotun kuitenkin rajoittamatta direktiivin 2012/13/EU ja direktiivin 2013/48/EU soveltamista. Tästä oikeudesta on ilmoitettava henkilöille, joita asia koskee. – –”

VI Ennakkoratkaisupyynnön esittämisen syyt:

- 21 Visoki kazneni sud Republike Hrvatske käsittelee valituksia, jotka on tehty Županijski sud u Zagrebin ensimmäisen oikeusasteen tuomiosta, jolla on tunnustettu Okrožno sodišče v Mariboru antama menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös. Laissa ei säädetä tavanomaisesta muutoksenhausta Visoki kazneni sud Republike Hrvatsken ratkaisuihin, ja kyseinen tuomioistuin on, kun otetaan huomioon asetuksen 2018/1805 tulkintaa koskevat epäilyt, SEUT 267 artiklan 3 kohdan nojalla periaatteessa velvollinen esittämään ennakkoratkaisun Euroopan unionin tuomioistuimelle (Euroopan unionin tuomioistuin, suuri jaosto, C-561/19, Consorzio Italian Management, 6.10.2021).
- 22 Ensinnäkin on korostettava, että Kroatia vaatii todistuksen lisäksi alkuperäisen menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen (asetuksen 14 artiklan 2 kohta); nyt käsiteltävässä asiassa sen muodostavat Okrožno sodišče v Mariborun ja Višje sodiščen tuomiot. Kyseiset tuomiot on toimitettu asiaa käsittelevälle tuomioistuimelle (ja yhtiölle D., josta on kyse myöhemmin) ainoastaan sellaisilta osin, joita slovenialainen tuomioistuin on pitänyt merkityksellisinä tämän menettelyn kannalta, eli toimitettu on toisin sanoen Okrožno sodišče v Mariborun

tuomion johdanto ja tuomiolauselma (s. 1–4), osa perusteluista (s. 63–71) ja muutoksenhakuohjeet (s. 71–72), sekä Višje sodiščen tuomion johdanto ja tuomiolauselma.

22.1 Näin toimitettujen asiakirjojen perusteella voidaan päätellä, että Okrožno sodišče v Mariborussa on käyty rikosoikeudellinen menettely neljää syytettyä⁷ vastaan, joita syytettiin vuonna 2007 tehdystä aseman ja valtuuksien väärinkäyttöä koskevasta rikoksesta. Tuomion tuomiolauselmaan sisältyvässä tosiseikastokuvauksessa, joka koskee rikosta, jonka osalta syytetyt on vapautettu syytteestä, ei sisälly minkäänlaista viittausta L.Z:n osakkeisiin, eikä tuomion tätä osaa koskevia perusteluja ole annettu tiedoksi. Lisäksi neljä vastaajaa osallistui näihin rikosoikeudellisiin menettelyihin, joiden aikana he tutustuivat syytteisiin ja saivat tilaisuuden kiistää ne puolustusasianajajansa avustuksella ja joissa heidät vapautettiin lopulta syytteistä. Perustellessaan vapauttavaa päätöstä Okrožno sodišče v Mariboru on viitannut muun muassa vuoden 2007 jälkeen tapahtuneisiin tapahtumiin, erityisesti vuoden 2013 tapahtumiin, joissa neljä syytettyä ei enää ollut osallisina, vaan muita henkilöitä.⁸ Tämä perustelu on menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen antamisen perusta.

23 Näin ollen nyt käsiteltävässä asiassa menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös perustuu vapauttavaan tuomioon.

23.1 Käsiteltävässä asiassa tulee näin ollen esille ensiksi kysymys siitä, kattaako asetuksen 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu käsite ”rikokseen liittyvä menettely, jota voi seurata ilman lopullista tuomiota tapahtuva menetetyksi tuomitseminen” myös rikosoikeudellisen menettelyn, joka päättyy vapauttavaan tuomioon?

24 Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, ennakkoratkaisulla pyytävällä tuomioistuimella on muita epäilyksiä.

25 Nyt käsiteltävässä asiassa on kyse vapauttavasta tuomiosta, johon liittyy menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös, joka perustuu perusteluissa esitettyihin toteamuksiin, jotka koskevat muiden rikoksentehtäjöiden kuin syytetyn tekemää eri rikosta. Kyseessä on siis rikosoikeudellinen asia eikä siviilioikeudellinen vaatimus, josta oli kyse pääasiassa, joka oli Euroopan unionin käsittelemän asian C-234/18 taustalla (tuomio asiassa Agro in 2001, ECLI:EU:C:2020:221, 19.3.2020).

25.1 Kroatian rikosprosessilain mukaan rikoshyödyn menetetyksi tuomitseminen tulee kyseeseen tuomiossa, jossa henkilö tuomitaan rikoksesta, tai tuomiossa, jossa todetaan, että epäilty on syyllistynyt rikosoikeudellisessa menettelyssä syytteen kohteena olevaan lainvastaiseen menettelyyn (in rem). Tällaiset menettelyt käydään kuitenkin toimivaltaisen syyttäjän pyynnöstä, tuomion

⁷ Syytetyt: – –

⁸ Muut henkilöt: – –

tuomiolauselmassa mainitaan sen teon tunnusmerkistötekijät, jolla rikoshyöty on saatu, ja henkilöt, joiden osalta etuuskien menetetyksi tuomitsemista pyydetään, voivat osallistua oikeudenkäyntiin ja kiistää kaikki seikat, jotka liittyvät sekä itse tekoon että niihin tosiseikkoihin, joista rikoshyödyn menetetyksi tuomitseminen riippuu, ja heillä on myös oikeus avustajaan.

25.2 Asiaa käsittelevä tuomioistuin on tästä riippumatta ottanut huomioon myös asetuksen antamisen tavoitteet, jotka koskevat menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten vastavuoroisen tunnustamisen ja täytäntöönpanon helpottamista, ja erityisesti asetuksen johdanto-osan 13 perustelukappaleen, jossa todetaan, että tunnustamiselle ei ole estettä myöskään sellaisten päätösten osalta, joita ei ole olemassa täytäntöönpanovaltion järjestelmässä.

25.3 Visoki kazneni sud Republike Hrvatske on ottanut huomioon myös direktiivin 2014/42/EU, jolla pyritään vähimmäissääntöjen antamisen avulla lähentämään jäsenvaltioiden menetetyksi tuomitsemista koskevia järjestelmiä ja siten lisäämään keskinäistä luottamusta ja tehokasta rajat ylittävää yhteistyötä. Tämän rahanpesua koskevan direktiivin mukaan rikoksen tuottama hyöty tuomitaan menetetyksi, jos rikoksesta on annettu lainvoimainen tuomio (4 artiklan 1 kohta), tai erityisessä menettelyssä, joka johtuu siitä, että rikoksesta epäillyn tai syytetyn sairauden tai pakenemisen vuoksi aloitettua rikosoikeudellista menettelyä ei ole voitu saattaa päätökseen (4 artiklan 2 kohta). Samalla on selvää, että direktiivissä säädetään vähimmäissäännöistä ja että yksittäisissä kansallisissa säännöissä voidaan säätää myös direktiivissä säädettyä laajemmista puitteista.

25.4 Nyt käsiteltävässä asiassa perusteluista ilmenee, että yksi niistä henkilöistä, jotka Okrožno sodišče v Mariborun tuomion perustelujen mukaan ovat olleet osallisina velkojien vahingoittamista koskevan rikoksen tekemiseen, J.T., on tällä välin kuollut, mutta kyseinen tuomioistuin ei ole edes todennut, että mainittu henkilö olisi rikoksen tekijä. Muista henkilöistä (T.V. ja D.K.) ei kuitenkaan ole saatavilla tällaisia tietoja, kun taas D.R.:ää kuultiin tuomion perustelujen mukaan asiassa todistajana. Okrožno sodišče v Mariborun toteaa lisäksi tuomiossaan nimenomaisesti, että velkojien vahingoittamista koskevan rikoksen osalta on käyty esitutkintamenettely (se ei mainitse, keiden epäiltyjen osalta), mutta että kyseinen menettely ei ole johtanut syytteisiin kyseisen teon osalta.

25.5 Tältä osin on korostettava, että Okrožno sodišče v Mariborun tuomion tuomiolauselmassa puuttuvat tiedot rikosentekijöistä ja kuvaus rikoksesta, jonka perusteella kyseinen tuomioistuin antoi menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen.

25.5.1 Asiaa käsittelevä tuomioistuin on tältä osin ottanut huomioon myös tämän tulkintapyynnön laatimisen aikana julkaistun unionin tuomioistuimen 12.10.2023 antaman tuomion Inter-Consulting (C-726/21, ECLI:EU:C:2023:764), joka tosin koskee muita unionin oikeuslähteitä, mutta jossa unionin tuomioistuin on viitannut paitsi ratkaisun päätösoosan merkitykseen myös perusteluissa mainittujen tosiseikkojen merkitykseen, niiden tosiseikkojen merkitykseen, joiden osalta

esitutkimamenettely on käyty, sekä kaikkien muiden relevanttien tietojen merkitykseen.

25.5.2 Kyseinen asia koski kuitenkin *ne bis in idem* -periaatteen soveltamista, eli jäsenvaltioiden keskinäistä luottamusta rikosoikeudellisiin järjestelmiinsä, joiden osalta kukin jäsenvaltio hyväksyy muiden jäsenvaltioiden rikosoikeuden soveltamisen, vaikka sen oman kansallisen oikeuden soveltaminen johtaisi toisenlaiseen ratkaisuun. Kaikki tämä sen välttämiseksi, että vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella syntyisi tilanne, jossa henkilöitä, joiden oikeudenkäynti on päättynyt lainvoimaiseen päätökseen, syytettäisiin samoista teoista. Asiaa käsittelevän tuomioistuimen käsityksen mukaan yhden valtion (lainkäyttö)viranomaisten tiedossa olevat tosiseikat johtivat sellaisenaan lainvoimaiseen ratkaisuun, johon *bis in idem* -kielto siis perustuu.

25.5.3 Toisin kuin mainitussa asiassa, nyt käsiteltävässä asiassa ongelman ydin on kuitenkin se, että asiassa ei ole nostettu syytteitä, eli toisin sanoen esitetty vaatimusta niiden rikosten tunnusmerkistötekijöiden ja tekijöiden tosiasiallisesta selvittämisestä, joihin tuomioistuin perustaa menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen, mikä vaikuttaa johdonmukaisesti asian tutkimisen laajuuteen ja tämän laajuuden ennakoitavuuteen menettelyn asianosaisten kannalta, varsinkin kun muodollinen vaatimus osakkeiden menetetyksi tuomitsemisesta on esitetty vasta syyttäjän loppupuheenvuorossa.

25.6 Edellä esitetyn perusteella – ja edellyttäen, että ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi – nousee esille seuraava kysymys, joka koskee sitä, kattaako asetuksen 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu käsite ”rikokseen liittyvä menettely, jota voi seurata ilman lopullista tuomiota tapahtuva menetetyksi tuomitseminen” myös rikosoikeudellisen menettelyn, joka päättyy vapauttavaan tuomioon, jossa määrätään omaisuuden menetetyksi tuomitsemisesta lainvastaisena hyötynä, joka on saatu muusta rikoksesta kuin se, jonka osalta on annettu vapauttava tuomio ja jonka tekemiseen eivät ole osallistuneet syytetyt vaan muut henkilöt, joiden osalta ei ole nostettu syytettä?

26 Jos myös tuohon kysymykseen vastataan myöntävästi, asiaa käsittelevällä tuomioistuimella on myös kysymyksiä, jotka liittyvät siihen, onko menettelyssä, jossa valittajan D. ongelmallisena pitämä menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös on annettu, kunnioitettu perusoikeuskirjassa vahvistettuja oikeuksia.

26.1 Tältä osin on todettava, että Visoki kazneni sud Republike Hrvatske pitää lähtökohtina vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen merkitystä oikeudellisen yhteistyön kulmakivenä ja näin ollen myös asetuksen 33 artiklan 2 kohtaa, jonka mukaan menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen tekemisen aineellisia perusteita ei voida riitauttaa täytäntöönpanovaltion tuomioistuimessa.

26.2 Asiaa käsittelevä tuomioistuin ottaa kuitenkin samalla huomioon direktiivin 2014/42/EU menettelylliset takeet, sellaisina kuin Euroopan unionin tuomioistuin on tulkinnut niitä yhdistetyissä asioissa C-845/19 ja C-863/19 antamassaan

tuomiossa (tuomio 21.10.2021, Okražna prokuratura – Varna, ECLI:EU:C:2021:864).

26.3 Kaikki tämä on tuotu esille vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen merkitystä koskevien epäilyjen yhteydessä, koska asetuksen 19 artiklan mukaan menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen tunnustamisesta kieltäytyminen sillä perusteella, että perusoikeuskirjassa vahvistettuja oikeuksia ei ole noudatettu, voi tapahtua vain poikkeustilanteissa.

27 Okrožno sodišče v Mariboru toteaa tuomionsa perusteluissa, että ”useita vuosia myöhemmin tapahtuneet tapahtumat eivät voi johtaa tuomioon”, mutta se tukeutuu jäljempänä kyseisiin tosiseikkoihin, joiden osalta se katsoo, että on näytetty toteen velkojien vahingoittamiseen ja rahanpesuun liittyviä rikoksia, joihin osallisina ovat kuitenkin olleet muut henkilöt.

27.1 Lisäksi ilmenee, että velkojien vahingoittamista koskeva rikos oli osa esitutkintamenettelyä, mutta että se ei kuitenkaan johtanut syytteen nostamiseen.

27.2 Nyt käsiteltävässä asiassa yhtiön D. vastuuhenkilö on lainvastaisesti saadun hyödyn saajan edustajana osallistunut yhteen istuntoon. Vaikka valittaja D. väittää, että Z.Z:aa on tässä yhteydessä kuultu todistajana, mikä on tarkistettava, hänelle on joka tapauksessa ilmoitettu siitä mahdollisuudesta, että osakkeet tuomitaan menetetyiksi, ja mahdollisuudesta esittää todisteita ja kysymyksiä kyseisessä menettelyssä. Ilmenee, että Z:lle ei tässä yhteydessä ole ilmoitettu hänen direktiivin 2014/42/EU 8 artiklan mukaisesta oikeudestaan oikeudelliseen edustajaan koko menetetyksi tuomitsemista koskevan menettelyn ajan siltä osin kuin on kyse rikoshyödyn määrittämisestä (vrt. unionin tuomioistuimen tuomio asioissa C-845/19 ja C-863/19).

27.3 Lisäksi on todettava, että ajankohtana, jona kyseinen henkilö osallistui istuntoon, eli 27.1.2020, vaatimusta rikoshyödyn menetetyksi tuomitsemisesta ei ollut vielä tehty, koska – kuten todistuksesta ilmenee – syyttäjä esitti tällaisen vaatimuksen vasta loppupuheenvuorossaan vuoden 2020 toukokuussa. Tuomioistuin piti näin ollen istunnon vuonna 2017 nostetun syytteen perusteella, ja kyseisessä menettelyssä kuultiin myös D.R:ää (yhtiön D. johtaja 2.7.2018 saakka) todistajana.

27.4 Edellä esitetystä ilmenee, että D:n osallistuminen oikeudenkäyntimenettelyyn – mikä edellyttää tietoisuutta menettelyn kohteesta ja mahdollisista seurauksista – perustuu siihen, että kyseiset osakkeet olivat väliaikaisen turvaamistoimen piirissä sellaisen asian yhteydessä, jossa on ollut neljä syytettyä (jotka sittemmin on vapautettu syytteistä); siihen, että yhtiö on asianajajansa välityksellä hakenut muutosta Županijski sud u Zagrebin ratkaisuun, jolla on tunnustettu jäädyttämispäätös (joka vahvistettiin väliaikaisena toimenpiteenä asiassa neljää syytettyä vastaan), ja siihen, että neljän syytetyn osalta käydyssä menettelyssä tuomioistuin ilmoitti yhtiön edustajalle siitä mahdollisuudesta, että osakkeet tuomitaan menetetyiksi, ja mahdollisuudesta

esittää todisteita ja kysymyksiä, ennen kuin syyttäjä muodollisesti esitti menetetyksi tuomitsemista koskevan pyynnön.

27.5 Lisäksi asiakirja-aineistosta käy ilmi, että D:lle, jota päätös koskee, eli lainvastaisen hyödyn saajalle, on annettu tiedoksi ainoastaan otteita Okrožno sodišče v Mariborun tuomiosta, vaikka asiaa käsittelevä tuomioistuin katsoo, että tuomio kokonaisuudessaan on merkityksellinen asiakirja (vrt. oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä annetun direktiivin 2010/64/EU 3 artiklan 2 kohta) ja että oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevat normit edellyttävät, että tuomio annetaan tiedoksi kokonaisuudessaan.

27.6 Lopuksi on korostettava myös sitä, että Okrožno sodišče v Mariboru on ilmoittanut, että se oli antanut otteita tuomiosta tiedoksi yhtiölle D., joka ei ole valittanut kyseisestä tuomiosta. D. sitä vastoin väittää, ettei se ole saanut kyseistä tuomiota, ja ehdottaa tältä osin todisteiden hankkimista (todistus tehdystä tiedoksiannosta ja grafologin lausunto), mikä johtaa kysymykseen päätöksen antaneen viranomaisen tarkastamisen ja kuulemisen laajuudesta, kun otetaan huomioon vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen merkitys ja asetuksen 33 artikla, jossa säädetään, että menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen tekemisen aineellisia perusteita ei voida riittää täytäntöönpanovaltion tuomioistuimessa.

- 28 Edellä esitetyn perusteella Visoki kazneni sud Republike Hrvatske pohtii myös sitä, onko asetuksen, asetuksen 1 artiklan 2 kohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan vastaista tunnustaa menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös, joka on annettu rikosoikeudellisessa menettelyssä, jossa asetuksen 2 artiklan 10 kohdassa tarkoitettu henkilö, jota asia koskee
- ei ole saanut kutsua osallistua rikosoikeudellisen menettelyn kaikkiin vaiheisiin
  - ei ole saanut tietoa oikeudesta oikeudelliseen edustajaan koko menettelyn ajan
  - ei ole saanut menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen sisältävää tuomiota kokonaisuudessaan ymmärtämällään kielellä, vaan ainoastaan otteita tällaisesta tuomiosta, eikä hän ole hakenut muutosta tällä tavoin tiedoksi annettuun tuomioon?

VII Tulkintapyyntö:

I Kattaako asetuksen 2018/1805 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu käsite ”rikokseen liittyvä menettely, jota voi seurata ilman lopullista tuomiota tapahtuva menetetyksi tuomitseminen” myös rikosoikeudellisen menettelyn, joka päättyy vapauttavaan tuomioon?

II Kattaako asetuksen 2018/1805 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu käsite ”rikokseen liittyvä menettely, jota voi seurata ilman lopullista tuomiota tapahtuva menetetyksi tuomitseminen”, myös rikosoikeudellisen menettelyn, joka päättyy vapauttavaan tuomioon, jossa määrätään omaisuuden menetetyksi tuomitsemisesta lainvastaisena hyötynä, joka on saatu muusta rikoksesta kuin se, jonka osalta on annettu vapauttava tuomio ja jonka tekemiseen eivät ole osallistuneet syytetyt vaan muut henkilöt, joiden osalta ei ole nostettu syytettä?

III Onko asetuksen 2018/1805, kyseisen asetuksen 1 artiklan 2 kohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan vastaista tunnustaa menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös, joka on annettu rikosoikeudellisessa menettelyssä, jossa asetuksen 2 artiklan 10 kohdassa tarkoitettu henkilö, jota asia koskee

- ei ole saanut kutsua osallistua rikosoikeudellisen menettelyn kaikkiin vaiheisiin
- ei ole saanut tietoa oikeudesta oikeudelliseen edustajaan koko menettelyn ajan
- ei ole saanut menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen sisältävää tuomiota kokonaisuudessaan ymmärtämällään kielellä, vaan ainoastaan otteita tällaisesta tuomiosta, eikä hän ole hakenut muutosta tällä tavoin tiedoksi annettuun tuomioon?

Zagrebissa 04.10.2023

[--]